

Állam- és Jogtudomány

		Jogtudomány I. digitalizáció és mesterséges intelligencia	Jogtudomány- nemzetközi és európai uniós jog
	Szekcióelnök:	Dr. Zódi Zsolt (NKE)	Dr. Lattmann Tamás (UNYP)
I. panel	10.30-10.45	Dr. Diósi Szabolcs	Bagi Nikoletta Dóra
	10.45-11.00	Dr. Szécsényi- Nagy Balázs	Dr. Bihari Erika
	11.00-11.15	Dr. Kriston Edit	Dr. Halász Csenge
	11.15-11.30	Dr. Necz Dániel	Hussein Jasmine
	11.30-11.45	Dr. Labancz Andrea	Takó Dalma
	11.45-12.00	Kopani Sajmira	Forján Rebeka
	12.00-12.15	Dr. Gáspár Zsolt	Belova Valeriya
	12.15-12.30	Hárs András	
	12.30-12.45	Dr. Hohmann Balázs	
	Szekcióelnök:	Jogtudomány II. Dr. Kecskés Gábor (SZE)	Államtudomány Dr. Czékmann Zsolt (ME)
II. panel	13.00-13.15	Dr. Török- Tóth Soma	Dezse Tivadar
	13.15-13.30	Veress Csongor Balázs	Dr. Balássy Ádám Miklós
	13.30-13.45	Dr. Pethő András János	Gombos Jarmo
	13.45-14.00	Dr. Kovács Krisztián	Osman Mohammed Afzal
	14.00-14.15	Dr. Repponi Felícia Laura	Dr. Ritó Evelin
	14.15-14.30	Szabó András	Sivák Veronika
	14.30-14.45	Dr. Bognár Csaba	Kiss Rebeka
	14.45-15.00	dr. Lukács Dominika Abigél	Alakbarli Khavar
	Szekcióelnök:	Jogtudomány III. jogtörténet- jogfilozófia Dr. Zaccaria Márton Leó (DE)	
III. panel	15.45-16.00	Dr. Heil Kristóf Mihály	
	16.00-16.15	Dr. Szabó Péter Zsigmond	
	16.15-16.30	Dr. Szépvölgyi Enikő	
	16.30-16.45	Dr. László Balázs	
	16.45-17.00	Lugosi József	
	17.00-17.15	Molnár Bálint	
	17.15-17.30	Csitéi Béla	
	17.30-17.45	Ujlaki Anikó	

Jogtudomány- Nemzetközi és európai uniós jog
10.30-12.15
Szekciófelelős:
Mikula Fanni, +36 70 625 8494

A kínzás és embertelen bánásmód tilalmának érvényesülése az európai és az amerikai regionális emberi jogi rendszerekben

BAGI Nikoletta Dóra
Nemzeti Közszerológati Egyetem
Társadalomtudomány
bagidorka01@gmail.com

Az előadás központjában a kínzás és embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés tilalmából kiemelve a kínzás és embertelen bánásmód tilalma áll, mint fokozott figyelmet igénylő emberi jog. Bemutatja, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete, az Európa Tanács, valamint az Amerikai Államok Szervezete az általuk megalkotott emberi jogi egyezményekben milyen fogalmi keretek közé szorította azt.

A fókuszában a két legjelentősebb regionális emberi jogi bíróság áll, az Emberi Jogok Európai Bírósága, valamint az Emberi Jogok Amerika-közi Bírósága. Említést kap az univerzális emberi jogi védelmet biztosító Egyesült Nemzetek Szervezete, s annak kínzás elleni egyezménye.

Az előadás bemutatja, s összeveti az Emberi Jogok Európai Bíróságának, valamint az Emberi Jogok Amerika-közi Bíróságának joggyakorlatát, s arra a kérdésre keresi a választ, hogy lehet-e hatékonysági szempontból hierarchiát kialakítani, s ha igen, melyik Bíróság kerekedik felül a másikon.

Erre az összehasonlítás módszere a legalkalmasabb, így a munka során is ez a módszer kerül középpontba. Az előadás igyekszik az említett bíróságok, s az őket felállító regionális egyezmények felépítését, struktúráját, ítélkezési gyakorlatát, döntéseit, valamint az általuk biztosított emberi jogi védelmet górcső alá venni.

A kutatás különböző jogeseteken keresztül feltárja az Emberi Jogok Európai Bíróságának korszakalkotó jogértelmezését, valamint az Emberi Jogok Amerika-közi Bíróságának szintén újszerű ítélkezési gyakorlatát. Konklúziót von le az elemzett esetek ítéleteiből, majd az így kapott eredményeket összeveti egymással. Az elemzés során egyértelműen kiderült, hogy az Amerika-közi Bíróság előszeretettel hivatkozik európai társára. A kutatás legfőbb eredményeként mindenképp kiemelhető a bíróságok egymás ítélkezési gyakorlatára tett kölcsönhatása.

Nemzetközi beruházási választottbíráskodás

DR. BIHARI Erika

Debreceni Egyetem Marton Géza Állam-és Jogtudományi Doktori Iskola

Állam-és Jogtudomány

bihari.erika@unideb.hu

A szakértők számos kritikával illették a korábbi években a beruházásvédelmi választottbíráskodást. A külföldi beruházó és a fogadó állam közötti vitarendezés jelenlegi rendszerével kapcsolatos kritikák általánosságban azt kifogásolják, hogy az ítélkezési gyakorlat kiszámíthatatlan és következtelen, az eljárás átláthatatlan és nincs lehetőség a választottbírói ítéletek érdemi felülvizsgálatára sem. Kritika éri a választottbírák felek általi jelölésének módját, figyelemmel arra, hogy az a választottbírák pártatlanságát negatív irányba befolyásolhatja, ami közérdeket érintő beruházási jogvita elbírálása esetén akár súlyos következményekkel járhat. Mindezek ellenére azonban az kétségtelen, hogy e bíráskodásnak számos előnye van az állami bírósági eljárással szemben, amely lényegében a választottbírói határozatok széles körű, szinte a világ valamennyi országában való elismerhetőségét és végrehajthatóságát jelenti. Ezt alapvetően két nemzetközi egyezmény teszi lehetővé az ICSID Egyezmény (az államok és más államok természetes és jogi személyei közötti beruházási viták rendezéséről szóló, Washingtonban, 1965. március 18-án kelt Egyezmény) és a New York-i Egyezmény (a külföldi választottbírói határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, New Yorkban 1958. június 10-én kelt Egyezmény).

Jelenlegi kutatásom (nemzetközi beruházási választottbíráskodás az Európai Unióban) szempontjából e témakör részletes feltárása azért fontos, mert az Európai Unió (EU) egy beruházási bírósági rendszer létrehozását tűzte ki célul (Investment Court System – ICS), amelyet harmadik államokkal kötött kereskedelmi és beruházási megállapodások útján intézményesítene (pl.: átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás (CETA) egyrészről Kanada, másrészről az Európai Unió és tagállamai között).

Az új vitarendezési mechanizmus későbbi eredményessége szempontjából fontos az, hogyan biztosítható a leendő intézmények által hozott határozatok elismerése és végrehajtása különösképpen harmadik államokban, azaz olyan államokban, amelyek a bilaterális ICS felállításáról rendelkező nemzetközi szerződésnek nem részesei.

Megjegyzendő, hogy az EU a beruházásvédelmi választottbíráskodás jelenlegi rendszerét teljesen új alapokra kívánja helyezni, ugyanakkor a határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó már létező szabályrendszer alkalmazhatóságát igyekszik az ICS által hozott határozatok számára is megteremteni. Így például a CETA alapján, az ICS keretében született ítéletet az ICSID Egyezmény, illetve a New York-i Egyezmény szerint végrehajtható választottbírói határozatnak kell tekinteni, attól függően, hogy az eljárás lefolytatására mely választottbírói szabályzat alkalmazásával került sor.

Mindezekre tekintettel úgy gondolom, szükséges részletesen megvizsgálni a beruházásvédelmi jogvitákban eljáró választottbírói eljárásának – különösen az általuk hozott határozatok elismerésének és végrehajtásának – szabályait, annak érdekében, hogy válaszokat kaphassunk többek között azon kérdésekre, lehet-e alkalmazni az Egyezményeket a későbbi ICS ítéletekre, lehet-e az új EU-s vitarendezési mechanizmus hatékony, illetve hogyan alakulna az új bíróságok határozatainak elismerése és végrehajtása harmadik államokban?

Jogtudomány- Nemzetközi és európai uniós jog

10.30-12.15

Szekciófelelős:

Mikula Fanni, +36 70 625 8494

Kulcsszavak: beruházásvédelem, választottbíráskodás, ICSID Egyezmény, New York-i Egyezmény, eljárási szabályok

„AZ ABSZTRAKT AZ INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI MINISZTERIUM ÁLTAL AZ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAM KERETÉBEN MEGHIRDETETT ÚNKP-19-3 KÓDSZÁMÚ FELSZŐOKTATÁSI DOKTORI HALLGATÓI ÖSZTÖNDÍJ SZAKMAI TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT.”

XXIII. Tavaszi Szél Konferencia

MI és a tudomány jövője

2020

Személyiségi jogok a közösségi médiában, kitekintés Nyugat-Európára

DR. HALÁSZ Csenge

Miskolci Egyetem Állam-és Jogtudományi Kar

Állam-és Jogtudomány, Polgári Jog

halasz.csenge@uni-miskolc.hu, ha.csenge0701@gmail.com

Mark Zuckerberg egyik 2011-es nyilatkozatában úgy fogalmazott, hogy „*a magánélet megszűnt társadalmi norma*” lenni. Vajon tényleg igaza lenne és a virtuális valóság erodálja az emberi személyiség védendő tartományát?

A közösségi média oldalainak lehetséges hatásai több társadalomtudományi diszciplína vizsgálódásának a tárgyát képezik, például számos szociológiai és pszichológia tanulmány született e tárgykörben. Ezen internetes felületekhez olyan fontos jogi kérdések is fűződnek, amelyek szinte minden jogág területén éreztetik a hatásukat. Az elmúlt években, büntetőjogi, munkajogi, alkotmányjogi és polgári jogi területen is olyan megoldandó jogi problémák merültek fel, amelyek hatékony reflexiót kívánnak, mind jogalkotói, mind pedig jogalkalmazói oldalról.

Előadásomban és a hozzá kapcsolódó tanulmányomban a közösségi média oldalainak polgári jogi, azon belül személyiségi jogi hatásait teszem vizsgálat tárgyává. Ezen vizsgálatot indokolja, hogy a portál és a felhasználó között a regisztráció aktusával egy kontraktuális jogviszony keletkezik, amely a felhasználót a közösségi portál felületének a használatára jogosítja fel. Ezen használat során, a materiális valósághoz képest, sokkal könnyebben és gyorsabban valósíthatóak meg személyiségi jogi jogsértések, amely tény a hazai bírói gyakorlat alakulása is alátámasztja.

A hazai és a nemzetközi jogszabályi környezetet tekintve elmondható, hogy nem beszélhetünk ezen internetes platformok széles körű, teljes jogi szabályozásáról. A személyiségi jogokat illetően hazánkban a *Ptk.* mellett kiemelendő szabályozási nívumot jelent a magánélet védelméről szóló *2018. évi LIII. törvény*, amely az interneten történő kapcsolattartást és az interneten történő zaklatások elleni védelmet egy szintre emeli a materiális valóságban elkövetett jogsértések elleni védelemmel. Ebben a tekintetben érdekes kérdést jelentenek a közösségi médiában megvalósuló személyiségi jogsértésekkel kapcsolatban felmerülő bizonyítási nehézségek és a jogsértő magatartások sajátos vonásai is. A hazai bírói gyakorlatot vizsgálva rögzíthető, hogy képmáshoz való jog, a becsülethez és jóhírnévhez való jog, a magánélethez való jog és a személyes adatok védelméhez való jog sérelme következik be a leggyakrabban.

A hazai szabályozási környezet és joggyakorlat neorealitikus pontjainak vizsgálata során egy nemzetközi kitekintés megtétele is szükségesnek ígérkezik. E tekintetben, szubjektív szelekció útján, a kontinentális jogrendszer országai közül Hollandia, Belgium és Dánia vonatkozó szabályai kerülnek vizsgálatra. A szabályozás felvázolása után, a bírói gyakorlatból kiemelt példák segítségével előremutató következtetések levonására törekszem.

Az elektronikus felügyelet alkalmazásának kihívásai az európai bűnügyi együttműködésben

HUSSEIN Jasmine

Szegedi Tudományegyetem Állam-és Jogtudományi Doktori Iskola

Állam-és Jogtudomány, Büntetőjog

husseinjasmine94@gmail.com

Az elektronikus felügyelet (*electronic monitoring*) az elmúlt években egyre szélesebb teret nyert az európai országok büntető igazságszolgáltatásában, így az uniós tagállamokéban is. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy az Európa Tanács egy külön ajánlást [CM/Rec(2014)4] fogalmazott meg az elektronikus felügyelet alkalmazásával összefüggésben, valamint az, hogy a Confederation of European Probation két évente szervezi meg a kifejezetten elektronikus felügyeletről szóló konferenciáját, ahol az európai országok szabályozását és gyakorlati tapasztalatait veszik górcső alá. Ezek alapján elmondható, hogy a jogintézmény relevanciával bírhat az anyagi jog (közösségi szankcióként), a büntetőeljárás (a letartóztatás alternatívájaként) és a büntetés-végrehajtás területén (az időelőtti szabadítás jogintézményeként vagy éppen a szabadságvesztés végrehajtási alternatívájaként) is, sajátos „keret-jellege” pedig biztosítja, hogy a legkülönbébb tartalommal és szabályokkal töltsék meg. Ebből adódóan számítanunk kell arra, hogy egyre több olyan, a tagállami határokon átívelő, a kölcsönös elismerés elvét sok esetben érintő jogesettel fogunk találkozni, amelyek tagállami megítélése nagymértékben fog függni az adott ország elektronikus felügyeletről alkotott képéről, büntetőpolitikájától és szabályozási jellemzőitől. Jelentős véleménykülönbségek vannak többek között abban, hogy az elektronikus felügyelet egyáltalán jogintézmény-e vagy már a meglévő jogintézmények végrehajtásának eszköze, ebből adódóan elismerhetjük-e punitív, jogkorlátozó tartalmát, illetve, hogy a büntetőjog mely területén mutatkozik a leghatékonyabbnak, megvalósítja-e egyáltalán a neki szánt jogpolitikai célt. A téma kapcsán kiemelendők az Európai Unió Tanácsának az európai elfogatóparancsról (2002/584/IB), valamint a kölcsönös elismerés elvének az Európai Unió tagállamai közötti, az előzetes letartóztatás alternatívájaként felügyeleti intézkedéseket elrendelő határozatokra történő alkalmazásáról szóló (2009/829/IB) kerethatározatai is. Előadásomban az ezzel összefüggő – kifejezetten eljárásjogi vonatkozású – elméleti és gyakorlati nehézségeket kívánom szemléltetni egy konkrét uniós jogeseten keresztül.

Bilaterális, multilaterális és plurilaterális nemzetközi szerződések

TAKÓ Dalma

Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar, Állam- és Jogtudományi
Doktori Iskola Nemzetközi és Európai Jogi Tanszék

Állam- és Jogtudomány, Nemzetközi jog

takodalma95@gmail.com

A nemzetközi közösség tagjai közötti kapcsolatok szabályozásának egyik legrégebbi és legelterjedtebb formáját a nemzetközi szerződések képezik. Elterjedtségük legfőbb oka, hogy a megállapodások révén a szerződő felek közvetlenül rendezhetik a köztük felmerülő kérdéseket, problémákat, ennek során pedig kifejezésre juttathatják saját érdekeiket.

A szerződő felek számát tekintve megkülönböztethetünk bilaterális, multilaterális és plurilaterális nemzetközi szerződéseket. Míg bilaterális szerződés esetén a nemzetközi jog két szerződéskötési képességgel rendelkező alanya állapodik meg egymással, addig a multilaterális szerződésekben három vagy több ilyen fél vesz részt. A plurilaterális megállapodás pedig olyan szerződést takar, melynek témája vagy területi hatálya speciális, ebből fakadóan meghatározott, mindössze néhány szerződő fél között jön létre.

Az első nemzetközi szerződések bilaterális formában jöttek létre, míg a multilaterális és plurilaterális megállapodások megjelenése a kétoldalú szerződésekhez képest későbbre tehető. A kettőnél több fél részvételével létrejövő megállapodások minőségi változást hoztak magukkal a nemzetközi jogban, mely annak köszönhető, hogy a szerződések a kétoldalúakhoz képest számos sajátossággal rendelkeznek. Ebből következően a multilaterális és plurilaterális megállapodások megjelenése technikai szempontból előrelépést jelentett, azonban számos olyan problémát hozott elő, melyek a kétoldalú megállapodások esetében nem merültek fel. A nemzetközi szerződések jogának mind a pozitív, mind a negatív változásokhoz alkalmazkodnia kellett, mely új megoldások kidolgozását tette szükségessé.

Mivel a nemzetközi szerződések meghatározó szerepet játszanak a nemzetközi kapcsolatok szabályozása terén, ezért az említett megállapodások vizsgálata kiemelt figyelmet érdemel. Ennélfogva szükséges tisztázni a bilaterális, multilaterális és plurilaterális szerződések fogalmát, megjelenésük okait és körülményeit, valamint azokat a minőségi változásokat, melyek a nemzetközi szerződések jogának fejlődését is befolyásolták. Ezen felül lényeges az egyes szerződéstípusok elhatárolásának kérdése, mivel mindhárom kategóriával kapcsolatban számos vitás kérdés vethető fel. A bilaterális, multilaterális és plurilaterális szerződések megkülönböztetése olykor korántsem egyszerű feladat, a plurilaterális szerződések kevésbé ismert kategóriája pedig külön figyelmet érdemel.

Mindezek alapján az előadás az említett kérdéskörök elemzésére, valamint az egyes kategóriákkal kapcsolatban felmerülő nehézségekre koncentrálna. A nemzetközi szerződések jogának szóban forgó kérdései az utóbbi időben meglehetősen kevés figyelmet kaptak a hazai jogtudományban, így az előadás egyfajta hiánypótló szerepet kíván betölteni.

A kizsákmányolás célú emberkereskedelem

FORJÁN Rebeka

Károli Gáspár Református Egyetem

Állam- és Jogtudomány

forjan.rebi@gmail.com

Az emberkereskedelem jelenlegi definíciójaként az **ENSZ nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezménye**, különösen a nők és gyermekek kereskedelme megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló jegyzőkönyvében meghatározottat használják. Áldozatai a társadalom legkiszolgáltatottabb és sebezhetőbb csoportja a fiatal- és gyermekkorúak, illetve a nők – és így kiváltképpen a leánygyermekek. Elkövetői a szervezett bűnözés és a bűnszervezetben való elkövetés eredményeként tesznek szert a társadalom kárára óriási haszonra az áldozatok kizsákmányolása révén. Az emberkereskedelem a világ harmadik legnagyobb és leginkább növekvő bűnöző ipara. Elmondható, hogy Magyarország az áldozatok és az elkövetők számát tekintve is a három legérintettebb európai ország között van az Europol kutatási eredményei alapján. Rendkívül elterjedt bűncselekmény, mára világméretű problémává nőtte ki magát. Nem válogat, az országok fejlettségi szintjétől függetlenül csap le áldozataira. Egyetemes érdekünk felvenni a lépést az elkövetőkkel szemben. Társadalomra veszélyességét igazolja, ahogyan az államok minél szorosabb, gyorsabb és hatékonyabb együttműködésre törekednek a bűncselekmény hatékony visszaszorítása érdekében. Az emberkereskedelem súlyosan sérti az alapvető emberi jogokat, amelyeket Magyarország Alaptörvénye mellett az Emberi Jogok Európai Egyezménye és az Európai Unió Alapjogi Chartája is deklarál. Többek között, e dokumentumok is a kizsákmányolás és a „kereslet” visszaszorítását célozzák. Kitüntetett figyelmet érdemelnek alkotmányjogi szempontból is az alapjogvédelemmel felmerülő problémák. A sokszor vele kéz a kézben járó egyéb bűncselekmények közül az embercsempészet mellett a gyermekprostitúcióban manifesztálódik legtöbbször a kizsákmányolás célú emberkereskedelem. A kiemelten védett áldozati körrel összefüggő tulajdonságokat felsorakoztatva egyidejűleg merülnek fel a kérdések a megelőzéssel, a jogi szabályozással és az áldozatsegítéssel kapcsolatban. Jelen tanulmány a bűncselekmény passzív alanyaira hivatott koncentrálni. Célja az alanyokhoz fűződő személyes tulajdonságok vizsgálatával feltárni többek között az áldozattá válás okait, megvizsgálni az áldozatból elkövetői státuszba helyezkedés körülményeit, a sértetti beleegyezés jelentőségét. A társadalom többségének veszélyérzetét markánsan nem érintő bűncselekményről lévén szó, egy kérdőíves felmérés válaszaiból kerülhetünk közelebb az emberkereskedelem társadalmi megítéléséhez.

Analysis of 2020 amendments to the Russian Federation Constitution in the context of fundamental rights

BELOVA, Valeriya
National University of Public Service
Law
Valeria4226@mail.ru

The Constitution is the highest law of the Russian Federation. It establishes the foundations of the constitutional system of the country, the foundations of the organization of state power, and, most importantly, the fundamental rights and freedoms of man and citizen.

All other legal acts of Russia are adopted on the basis of the Constitution and should not contradict it.

On 15 January 2020, during an annual appeal to the Federal Assembly (the upper house of Parliament), Russian President Vladimir Putin announced the need to amend the Constitution of the Russian Federation, in particular:

- Introduce the priority of the Constitution of the Russian Federation over international treaties.
- Introduce a ban on foreign citizenship and a residence permit for the chairman of the government, ministers and heads of federal bodies, governors, senators, deputies and judges.
- Strengthen interaction between state and municipal authorities.
- Introduce a provision on the Council of State into the Constitution.
- Grant the right to the State Duma to approve the chairman of the government, as well as upon his proposal all his deputies and federal ministers.
- Appoint the heads of all law enforcement agencies and regional prosecutors as president following consultations with the Federation Council.
- Change the requirements for the president: he must live in Russia for at least 25 years (now at least ten years), must not be a holder of foreign citizenship or residence permit not only at the time of the election, but also earlier. It is also proposed to remove the word “in a row” from the constitutional limitation of the term of the president, allowing the same person to occupy the presidential term for more than two terms, provided that only the number of consecutive terms should not be more than two.
- Empower the Constitutional Court, at the request of the president, to verify the constitutionality of bills before signing them.
- Give the Federation Council, upon the recommendation of the president, the authority to remove from office judges of the Constitutional and Supreme Courts if they commit misconduct that defames honor and dignity, and if it is impossible to maintain the status of a judge.

In addition to the above proposals, the President’s message contained the idea of indicating faith in God among the values received from the ancestors, securing the status of a state-forming person for the Russian people and defining marriage as a union of a man and a woman.

In his message, Putin said that the amendments did not affect the fundamental foundations of the constitution, and proposed that they be approved by parliament through the adoption of

relevant constitutional laws, and then a citizens vote (referendum) on the entire package of proposed amendments.

Jogtudomány- Nemzetközi és európai uniós jog

10.30-12.15

Szekciófelelős:

Mikula Fanni, +36 70 625 8494

At present, amendments to the Constitution have been prepared and have been encouraged in the lower and upper houses of Parliament. The referendum is scheduled for 22 April 2020.

If citizens vote in favor, the amendments will be adopted and the Constitution of the Russian Federation will be substantially changed.

In this regard, it is very important to analyze the upcoming amendments, as well as assess what impact they can have on the position of fundamental rights in the country.